

Politična v državi SHS pavlačirana.

Parčnična lista: Celó leto K 120—, pol leta K 60—, štiri leta K 30—, Izven Jugoslavije: Celó leto K 150—. Inserati ali oznanila se razpisujejo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravništvo sprejema naročnino, naročate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kruna.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220.

54. številka.

Maribor, dne 18. maja 1921.

Letnik XIII.

F. v. I.

Zaključki.

Občinske volitve so za nami, ako izvzamemo naše Prekmurje, kjer so se pričele še le priprave vsled posebnih krajevnih razmer. Rezultat, ki ga ima hilježiti Slov. ljudska stranka, odnosno Slov. kmetška zveza, nas navdaja s ponosom in samozavestjo, nasprotnike pa s strahom in brezzupjem. Mi smo dosegli visoko nad polovico vseh odborniških mest v Sloveniji, mi smo dosegli visoko nad polovico vseh oddanih glasov, zato smo mi edini upravičeni pred javnostjo nastopiti z legitimacijo, da smo zastopniki mišljenja in volje našega žilavega slovenskega ljudstva.

Dolga je bila pot do volitev. Nad dve in pol leti so nasprotniki z vsemi mogočimi sredstvi: enkrat v koaliciji, drugič kot jasni protivniki preprečevali volitve, ker so se bali obsodbe. Sli so celo tako daleč, da so sankcioniran volilni red pokvarili in izdali novega. Toda nič ni pomagalo: ne centralistični Gesslerji — Baltič, Ribnikar, Ravnihar — ne njihove „obznanje“, ne izmišljanje novih imen pri sestavljanju list, nič tudi neznačajne Urekeve laži, razširjene v 30.000 izvodih po naši zemlji.

Zastoj je tudi prihajal dve leti, kakor črni vrabec ali skovje dr. Kukovec iz Beograda v Slovenijo oznanjal propada in smrti „klerikalizma“. Klerikalizma, to je vlade duhovniškega stanu, pač med nami ni, je pa organizacija s pozitivnimi verskimi načeli. V njej logično morajo sodelovati naši duhovniki; a organizacije s takšnimi načeli so preživele in premagale vse drugačne tiče, kakor so naši Žerjavi, Kukovci in Pribičevići. Tudi pri nas bo tako.

Izid volitev je naravnost preplašil naše nasprotnike, osobito lažidemokrate in laži-samostojneže: zato sedaj s pomočjo slovenskemu ljudstvu vsiljene pokrajinske vlade delajo obupne poizkuse, da bi oddrobili od naše ponosne stavbe vsaj posamezne kamenčke. Uradno hočejo terorizirati naše ljudi, naj se izjavijo, da niso naši pristaši. Ponekod, posebno v mestih, govorijo o razveljavljenju volitev in upostavitvi Komisarjev. Po deželi morajo pritiskati v tem smislu žandarji. Vprašamo: ali je žandarmerija za takšne posle in eksperimente? Pustite jo pri njenem pravem poslu: da skrbi za javen mir in red, kakor večina tudi hoče in v pravni državi tudi edino sme in mora. Jamčimo vam, da vspeha vi samostojno-liberalni vsiljenci in vsiljivci ne boste imeli. Tudi je drznost najgršje vrste, ako se ljudstvu ne pusti, da bi se vladalo, kakor si je pri občinskih volitvah samo odločilo.

Ako se ima kaj storiti, je z ozirom na notranjepolitični položaj samo in edino to, da se po prvem glasovanju razide konstituanta in ljudstvo izrazi svojo sodbo o tistih, ki so glasovali za centralistično ustavo in o onih, ki so bili proti. Tukaj je torišče za konsolidacijo, v naših nedemokratičnih ter brezvestno nasilnih ukrepih in metodah pa ne.

V izvršenih občinskih volitvah se je ljudstvo po svoji ogromni večini izreklo za načelo samouprave. Že vspeh naše stranke kaže to dovolj jasno. A poleg naše stranke zastopa bistveno iste nazore o upravi materijalistični socializem, organiziran v socialni demokraciji (JSDS) in v komunizmu (JKS). Na avtonomnem programu stoji tudi „Narodni socialisti (NSS). Seštejejo še občinske mandate teh strank, in prištevajo jih k številu naših, pa imamo več kot jasno sliko popolnega po raza vladnih strank. Seštejte vse one, ki so si upali nastopiti z jasnimi vizirami kakor mi med vladnimi strankami (JDS in SKS), prištevajte jim magari še vse tiste, ki so pred ljudstvom zatajili svoje firme in hlinili, česar nimajo v

Vlada hoče potvrditi volilne izide.

Pri občinskih volitvah v Sloveniji so stranke, ki sedijo na vladi, bile strahovito poražene. „Samostojna“ in „demokratska“ stranka nimata niti 20% vseh občinskih odbornikov. Orogromna večina občin je v rokah pristašev Slovenske ljudske stranke. Za Žerjav-Kukovec-Pučev centralizem je to silen udarec. Vlada je izdala na podrejena politična oblastva povelje, da morajo iz vsake občine pozvati zastopnike strank, tudi tam, kjer je na pr. čista lista SLS prodrla brez volitev, in jih pozvati, da izjavijo, ali so vsi odborniki res pri SLS. In politični uradniki-demokrati rabijo pri tem policajdemokratskem postopku nasilja. Prisiliti hočejo naše, da se izjavijo za SKS ali JDS. V občinah, kjer so naši kandidirali pod firmo Gospodarska, združena ali kaka druga lokalna stranka, vpišejo uradniki vse mandate teh kandidatnih list med SKS,

JDS ali NSS. Iz mnogih okrajev, n. pr. iz brežiškega in ptujskega prihajajo poročila, da celo orožniki „klasificirajo“ občinske odbornike po strankah. Tu se godijo reči, kakor v Makedoniji! Pa še več! Okrajna glavarstva prisojajo mandate občinskih odbornikov, kjer še ni jasno, kateri stranki pripadajo ostanki, kar enostavno strankam, ki so nasprotna SLS, ponavljajo seveda SKS. Pri tajništvu SLS v Mariboru zbiramo vse te podatke, da jih uporabimo.

Pozivamo vse naše zaupnike, ki so bili klicani na okrajna glavarstva ali da so jih žandarji izpraševali ter vpisovali naše med SKS ali JDS, da tajništvo SLS v Mariboru nemudoma poročajo o vseh nasiljih, nepravilnostih in nezakonitostih, ki so jih počenjali zadnje dni policajdemokratski uradniki proti naši stranki.

Čudne pravice obmejnih Nemcev.

Pri nas v Jugoslaviji smo se že povzpeli do te stopinje Karmovega bratsiva, da vklepa brat brata v večige obznan, pri tem pa pozabljamo, da se nam reži za hrbtom naš stari sovražnik — Nемец. Naš državotvorni monopol — policajdemokratije — vidijo povsod med brati državi nevarne elemente, katere treba priviti z obznanami, ne zmenijo se pa niti najmanj za obmejno nemškutarijo in Nemce, ki uživajo danes več slobode, prostosti in prednosti, kot Hrvati ter Slovenci.

Da je naša trditve istina, navedemo za danes samo en slučaj — zakup lovišča na levem bregu Drave, ki meji na Nemško Avstrijo. Ta lovišča so še do danes v zakupu najzagrizenejših Nemcev in nemškutarjev, kakor sta luterana in velenemca: Schober in Wrentschur iz Marenberga in Dietinger iz Ožbalt. To so ljudje, ki so še pod rajno Avstrijo zastavili vse svoje moči in premoženje, da germanizirajo celotno Dravsko dolino in jo poluteranijo. Kar niso mogli doseči potom Südmarke in Schulvereina, so ponemčili potom takozvanih **hub**, katerih kar mrgoli na Kozjaku in ki so izključna last marenberških velenemcev germanizatorjev.

Naše oblasti se niti daleč ne zavvedajo, koliko nevarnosti tiči ravno v dejstvu, da so lovišča na levem dravskem bregu v rokah luteranskih germanizatorjev, ki uporabljajo lovski pas za svoje shode pod krinko športa. Na lov razni Schoberji, Wrentschurji in Dietingerji nikakor ne vabijo Slovencev domačinov, ampak svoje nemške

srocih, pa vidite, kako jasno in odločno je ljudstvo obsodilo centralizem in koruptni bankokratizem v naši državi.

„Jutrovec“ je strah pred to voljo naroda, zato bi radi spravili dejstva s sveta. Hinavsko zavijajo oči in pravijo: ustavni boj je bistveno končan, sedaj naj se prične „gospodarska konsolidacija.“ To je največje hinavstvo in drznost, vredna samo teh ljudi. Mi stremljenja po gospodarski konsolidaciji nismo zanemarjali nikdar, mi pa tudi sedaj dobro vemo, da v sedanjem, nam vsiljenem in z denarjem kupljenem vladinem ustavu ni demokratizma in ni za nas možnosti gospodarskega, socialno-ekonomskega napredka. Zato za nas in naše ljudstvo ustavni boj ni končan, temveč se še le prav prične. Občinske volitve so bile majhna predigra zanj. In odnehali ne bomo, dokler ne bo ureditev takšna, da bo ž njo zadovoljno naše ljudstvo.

Iz ljubezni do ideje smo nagnali iz naših vrst šusterščijanstvo, iz ljubezni do idej, katerim služimo in jih hočemo realizirati, gremo tudi sedaj svojo pot mirno, odločno in samozavestno. Po zmagi v občinah mora priti še zmaga naša y državi.

prijatelje iz celotne Dravske doline in Nemške Avstrije, da se lahko ob priliki lova pogovorijo in izmenjajo med seboj mnenja glede nemštva.

Naše obmejno slovensko ljudstvo je pa tudi upravičeno ogorčeno, da po bira in iztika orožništvo za orožjem pri slovenskih obmejnih kmetih, med tem ko najlutejši Nemci in obmejni nemškutarji smelo in prosto pohajkujejo oboroženi ob meji. Slovenski kmet ne sme braniti svoje posesti pred tatinsko roko z orožjem; velenemec ter luteranski nemškutar se lahko svobodno igra z orožjem kjer in kako mu drago. Ni čuda, ako naše obmejno ljudstvo izgublja vero v narodni monopol naših oblasti, čes: saj Nемец je še vedno gospod ob meji kot je bil pod Avstrijo!

Pribiti pa moramo tudi, da imajo ravnokar omenjeni germanizatorji obmejne občine v lovski zakup po smešno nizki ceni, nad čemur se tudi zgrajajo naši slovenski obmejni gerenti in župani. Obmejni lovski zakupniki imajo poleg lovske zabave še pošten profit od lova, ker so razsežna lovišča kot Remšnik, parcelirali na več manjših lovišč, katera so potem kar tako pod roko porazdelili v podnajeme za presneto visoke svote. Torej še celo iz športa, kakor je lov, si kujejo obmejni Nemci in nemškutarji kapital na škodo že itak obubožanih občin na levem dravskem bregu.

Danes smo zapisali te bridko resnične vrste v blagohoten opomin slovenjgraškemu okrajnemu glavarstvu, da napravi enkrat red z obmejnimi lovišči, ki naj postanejo shajališča zavodnih Slovencev, ne pa prusko zagriženih marenberških luteranov.

Demokratsko časopisje, ki ima povsod svoj državovohunski nos, naj ga vtakne enkrat tudi malo v obmejno narodne razmere in bo našlo tamkaj dovolj temnih, državi nevarnih elementov, ki spadajo prej pod ključ, kot g. Tone Gmajner!

Doslej še nimamo niti ene obznanne napram Nemcem in nemškutarjem, pač pa proti lastnim bratom!

Izmenjava eno-, dve- in deset-kronskih bankovcev.

Te dni se bo začelo z zamenjavo 1, 2 in 10 kronskih bankovcev. Bati se je, da bodo pri tej zamenjavi zopet težko zadeti nižji in siromašnejši sloji našega naroda. Ti sloji so bili že takrat v občutni meri oškodovani, ko so državne blagajne prejem teh bankovcev znižale na izredno nizko svoto. Takrat je poslanec dr. Hohnjec na finančnega ministra vložil interpelacijo, v kateri mu je očital, da je državna finančna uprava s takšnim ukrepom kmetškemu in delav-

skemu sloju, obrtnikom, trgovcem in uslužbencem prizadela veliko škodo.

Na to interpelacijo je finančni minister K. Kumandl odgovoril, da so neobvladljive potežkoče pri prejemu večjih količin 1 in 2 kronskih bankovcev omenjeno naredbo o omejenemu prejemanju teh bankovcev storile neobhodno potrebno. Pri državnih blagajnah so namreč s temi bankovci vplačane svote dosegle višine več stotisočev. Preobiloženost davčnih uradov z delom, pomanjkanje uradnikov in zlasti pomanjkanje prostora, kjer bi se ti bankovci varno shranili, je opravilo to naredbo. Poleg tega so drž. blagajne dobile ukaz, da prejetih bankovcev ne smejo več pustiti v promet. Nat ta način je bil velik del teh bankovcev potegnen iz prometa, kar velja zlasti za Slovenijo. Da se zamenjava 1, 2 in 10 kronskih bankovcev ni že prej izvršila, so zakrivali tehnični neobvladljivi vzroki. Mesca maja pa se bo to zgodilo. V to svrho so pri davčnih uradih že sestavljene komisije, ki bodo ocenjevale pravilnost žigov na bankovcih, kateri so bodo prinesli na zamenjo.

Svoj odgovor poslanca dr. Hohnjecu finančni minister zaključuje z zagotovilo, da je njegova resna namera, da pri zamenjavi zaščiti interese širokih slojev ljudstva.

Na to zagotovilo finančnega ministra opozarjamo vse njemu podrejene davčne urade, odnosno pri njih ustanovljene komisije. Finančna delegacija v Ljubljani, ki po državi slovi vsled tega, ker daje davčnim uradom najstrožja navodila v državi, v svoji uradni objavi napoveduje prav strogo postopanje pri zamenjavi. Opominja namreč občinstvo, da naj nepravilno žigosane bankovce kar pusti doma in jih niti ne ponese na zamenjavo. Kako pa naj priprosti ljudje sodijo, kateri žigi so pravilni, kateri nepravilni? Tozadevne uradne objave v beograjskih časnikih nimajo tega opomina. Znamenje, da se bo drugod pri tej zamenjavi postopalo bolj obzirno in širokodušno. Priporočamo slovenskim davčnim uradom, naj nikar ne pozabijo na zagotovilo finančnega ministra.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Včeraj se je debatiralo v konstituenti o imenu države. O tej debati poročamo na drugem mestu.

Demokrati biradi uničili vse mandate radičevcev, a so se tej obznanji uprli radikali. Le o Radiču je sklenil imunitetni odbor, da se izroči sodišču.

Naš poslanec dr. J. Hohnjec je interpeliral zunanjega ministra, naj se načelo deljivosti kakor v Gornji Sleziiji uvede tudi za Koroško.

ITALIJA.

Državnozborske volitve so se izvršile dne 15. t. m. po vseh italijanskih provincah v miru in redu. Udeležba pri volitvah je bila povprečno 50–70%. Natančen izid še ni znan vendar sodijo, da bo odpadlo na Slovene na Goriškem 4 mandati, v Istri pa 2. Slovanom in Nemcem so prisodili 10 mandatov, socialistom 90–100, komunistom in republikancem vsakim po 15, ljudski stranki 90–107, v bloku združenim strankam pa 240–285 mandatov.

Politična poročila.

Upravičeno je pričakovati, da v konstituenti se bidejo ostri boji za in proti centralizmu. V sredo popoldne je v imenu Jugoslav. kluba govoril poslanec dr. Hohnjec. Razpravjal je o bistvu države in prava, o moralni podlagi državne avtoritete in o mejah državne oblasti. Stojec na stališču organskega

pojmovanja o državi je zahteval za vse organske celote kot sestavne dele države, zlasti za občine in pokrajine — resnično in čvrsto avtonomijo. Navajal je zoper centralizem in za avtonomijo argumente velikega našega jugoslovanskega škofa Mahničarja in odličnih francoskih državnikov Clemenceau in Milleranda. Demokratom so ti argumenti močno udarili v nos. Dr. J. Hohnjec je tudi ostro ožigosal nekulturnost tiste jugoslovanske gospode, ki hoče v ustavo spraviti kancelparagraf, s katerim se bo blamirala pred kulturno Evropo. Končno je izjavil, da Jugoslov. klub odklanja predloženi državni načrt, ter zahteval ustavo, ki bo plod sporazuma med vsemi tremi plemenitimi jugoslov. naroda. Vsaka druga ustava bo državi v škodo. Med govorom so demokrati in samostojni kričali in divjali, zlasti pa je dr. Hohnjec z vso ostrostjo obsojal obznanje za Slovenijo in policijski režim, s katerim hočejo demokrati in samostojni zaslužiti našo Slovenijo. Posebno Mrmolja je tako tulil, da so nekateri mislili, da mu je treba dati mrzle obkladke. Govor, kateremu je sledilo burno odobravanje, zlasti pri Jugoslov. in Nar. klubu in tudi pri drugih strankah, objavimo v celoti, ko dobimo stenografski zapisnik.

Na strogo verskem stališču bodo osnovali na Slovaškem stranko iz dosedanje ljudske, narodne in narodno-agrarne stranke.

Dnevne vesti.

Naša poslanca za reguliranje Drave. Na zahtevo posestnikov zemljišč ob Dravi od Sv. Martina proti Ptujju, katerim izpodjeda voda rodno zemljo, sta posl. Roškar in Pišek zahtevala v poljedelskem ministertvu, (v oddeljenju za regulacijo vod), da se kar najprej pošlje državi inženjer na tace mesta, in da se odrede še to spomlad vsa potrebna dela za zavarovanje obrežja po vseh škoti podvrženih mestih ali parcelah. G. namestnik general. ravna elja, ki ima regulacijo Drave v evidenci, je obljubil, da pojde že prihodnje dni osebno v Ljubljano in v Maribor ter odredi tam vse potrebno, da se kar najprej začne delo za odvrnitev grozljive škode na izpostavljenih krajih.

Zakaj sta SLS in socialisti tako dobro odrezali pri občinskih volitvah? Na to vprašanje nam daje zadovoljiv odgovor nedeljski „Narod“ ko piše, da so socialni demokratje poleg SLS edini razvili res organizirano agitacijo. JDS ni razvila posebne agitacije, ker ni hotela škodovati SKS, ta sama pa se ni za volitve dovolj pobrigala. Torej mati in hči JDS in SKS se nista brigali dovolj za volitve, odtod vseh SLS in socialnih demokratov. Dejstvo pa je tudi, da bi bila vsa liberalna in samostojna briga za občinske volitve zaman, radi te zavesti pa rajši demokrati in samostojneži posvečajo vso skrb vladnim koritom!

Demokratom ne zaupajo. Beograjski velesrbski „Balkan“ predbacaiva banu dr. Tomljenoviču slabost, ker se dosedaj proti Radiču ni energičneje ukrepal. „Balkan“ ne zaupa več banu-demokratu in predlaga, da se naj — ako že mora tako biti — posadi na banski stolec generala-Srba, ki bo varoval predvsem le državne interese. Da, časi se spreminjajo! Za časa bišve monarhije so Hrvatov vsiljevali Madžare, sedaj... In niti še demokratu ne zaupajo, čeprav je „Jugoslovčan“ z dušo i telom. Mogoče je, da kmalu našemu Baltiču tudi ne bodo več zaupali, saj so mu v svrhu — „kontrolne“ prideli radikalec Nikolo Zupaniča...

Kako daleč sega „Velika Srbija“? „Balkan“ od 8. maja t. l. piše: „Velika Srbija ne sega samo do Vinokovcev. Njene meje so pri Logatcu.“ Subotički „Neven“ pa prisiavlja: „Ako je „Balkanov“ apetit za tako velik, zakaj pa ni posegel malo dalje, — rečimo do Soče? — Ne, tako daleč pa ne! Tam so njegovi prijatelji — Italijani. Primorskim rojakom v pomislek.“

Država srbske nadvlade. Dne 11. t. m. je v ustavotvorni skupščini izrekel g. Spalajkovič med drugim, da niti eden Srbin ne sme ostati pod kako drugo, nego srbsko oblastjo. Ta izjava je najpopolnejši izraz srbskega

separatizma. Istočasno je to najizrazitejša negacija državne misli, ki je to državo ustvarila. Ker daje ustava g. Pašiča vse pogoje za srbsko hegemonijo, je glasoval za vladni načrt tudi Spalajkovič.

Samostojni dr. Vošnjak je na ptujskem slabostojnem zadnjem zborovanju zaupal zborovalcem, da so samo stoini poslanci radi tega za centralizem, ker bodo Srbi pomagali vzdrževati slovenske špitale. Na te besede mu je zabrusil na shodu navzoči socijalist: „G. dohtar, Vi spadate res v špital!“ G. Vošnjak je pogoltnil brez oporekanja opazko. Radi špitalov so torej samostojneži centralisti!

Urekov pogon iz Pilštajna popisujeta med izrekom sožalja „Kmetijski list“ in ata „Narod.“ Za večkratno sožalje tovarišu Ureku radi nasilnega pogona iz kmetijskih shodov lahko garantiramo samostojnim in liberalcem. Ce misli g. Urek, da si bo gradil palače na račun izvoznice in davkoplačevalcev, katere bo potem farbal s prosto žganjkuho, se presneto moti. Za lopove Urekovega kova je edino še dober kamen!

Pascolo pogorel. Iz Svečine nam poročajo: Mariborski demokratski advokati so se silno trudili v Mariboru, Ljubljani in Beogradu, da bi se prikupili velikemu Germanu in Italijanu Giuseppe Paskolu. Ob preobratu je okrajno glavarstvo Paskoli odvezlo lovsko puško in mu dne 22. decembra 1919, št. 34229 razveljavilo lovski zakup v občini Plavč. Razlogi za ta ukrep naše oblasti so dobro znani. Vlada je tudi djala Paskolovo posestvo pod državno nadzorstvo. Paskolo se je velikemu mariborskemu advokatu-demokratu pritožil zoper razveljavljenje lovskega zakupa. Paskolo je pošiljal svoje demokratske advokate v Ljubljano in Beograd, da bi mu pri vladi izposlovali preklic razveljavljenja. Ta „špas“ pa je stal težke tisočake. V goste je vabil nemški laški Giuseppe v svojo klet še med tem „rodoljubne“ demokratske višje in nižje svetnike. A vse ni nič pomagalo. Ves demokratski trud pomeči za grizenemu germanizatorju Paskolu, je zaman. Gospodarski oddelek deželne vlade v Ljubljani je z odlokom št. 14.400 z dne 10. aprila 1920 zavrnil Paskolov priziv. In ministertvo gozdov in rudnikov v Beogradu je po enem letu končno javno odklonilo pritožbo, ki mu jo je še enkrat skoval JDS advokat. Odlok je datiran z dne 6. aprila 1921. Proti tej odločbi ni dopustna nobena pritožba. To veselo poročilo je dobil Paskolo od mariborskega okraj. glavarstva v dopisu z dne 3. maja 1921, št. 17.662-21. Istočasno je Paskolo tudi dobil poročilo, da je njegova stranka sijajno pogorela pri občinskih volitvah v občini Plavč. SLS je dobila 7, Paškoiova JDS, SKS in JSDS pa samo 3 odbornike. Vsi Kodermani, Voglarji, Moleji, Posegi in enaki veliki ter mali demokrati ne morejo oteti Paskola njegove smote.

Kdo je zmagal pri občinskih volitvah v St. Lovrencu na Poh. Ne liberalci, ne klerikalci, ampak trška — nemškutarinja. Ki je skrivala svojo kandidatno listo pod nedolžnim imenom: obrtne stranke, in silno nemškursko po barvana socialna demokracija, ki zagrinja v jugoslovanski prt vse protidržavne elemente v Dravski dolini. — Prva je dobila pet mandatov, druga osem. Nosilec nemške obrtne liste je bil denucijski Slovencev na bivšem dunajskem avstrijskem dvoru, milijonar in lesni magnat Löschnigg — milijonar po milosti in na račun slovenskih pohorskih kmetov. Z njim je volil seveda tudi sladki jugoslovanski poštni uslužbenec, čegar ime naj ostane iz usmiljenosti za sedaj še zakrito. Nosilec druge liste je bil velik jugoslovanski ter internacionalni socijalist pred Bogom in pred ljudmi znani Slavček, ubežni kralj v Nemško Avstrijo. V občinski zastop je izvoljenih več srbskih nemških zagrizencev kot Heinško, Schillhan, sirovini Dürschl in g. Kramberger, prej imenovana nosilca list, Auer, Mauritsch, Ras in drugi. Objoni so obhajali volilno zmago. Prvi v gostilni Jurčič še na dan prepovedi točenja alkoholnih pijač, drugi z rdečo cunjjo na občinskem domu, ki so se ji celo krave smejale in ki je baje naznanjala tudi žalostno polomijo in goljufijo v rdečem tamkajšnjem konzumu.

Zandamerija kajpada ni videla ne enega in ne drugega. Zdrušeni Slovenci so dobili le neznatno število 3 odbornikov v zastopstvo občine. Po čegavi krivdi? Po krivdi tistih, ki so že pri volitvah v konstituanto mirno dopustili, da je dobilo renegatstvo volilno pravico, ali po krivdi naših oblasti, ki so jako dvoumno razlagale zakon o volilni upravičenosti nemškutarije iz leta 1910. Kdo bo torej gospodaril in županil v tej obmejni občini? Ali kaj bi se zgodilo na Slovenskem Koroškem, ako bi volitve za naše ljudi ugodno izpadle? Oblast bi postavila gerenta. Isto se pričakuje od naše vlade. To tem bolj, ker se ta občina nahaja v bližini državne meje in ker St. Lovrenc slovi kot gnezdo najhujše — nemškutarije in skrivnih protidržavnih hujšakcev. Gerentstvo bo potrebno še dokaj let, kajti nemška zmija se bo v Dravski dolini še dolgo prihuljeno plazila.

Na naslov mariborskega okrajnega zastopa. Na železniški postaji Brezno-Ribnica ima pod oskrbo cesto od postaje mariborski okrajni zastop. To cesto so razni ribniški in brezniški lesni trgovci tako zabarikadirali od leve in desne strani, da je nemogoče, da bi se zamogla dva voza ogniti drug drugemu. Ako se slučajno srečata, pa mora eden nazaj, da se omogoči izogib. V temnih nočeh pa se je že zgodilo v teh tesnih lesnih barikadah tudi posameznim voznikom že dokaj neugodno, ker so trčili konji ali pa voz ob kup desek in hlodovja, ki je potem čisto zasulo cesto. Okrajna cesta je za promet, ne pa za brezplačna lesna skladišča raznih lesnih verižnikov, ki iz same skoposti nočejo plačevati potrebnega skladiščenega prostora na železniški zemlji, katere je dovolj in nalašč v to določene, seveda proti plačilu najemne, med tem ko je cesta brezplačno skladišče. Tozadevno se mora napraviti red, če tudi na jezo in kletev nemškutarjskih verižnikov.

Zanimivosti iz Ormoža. Iz Ormoža se nam poroča, nam znani dopisnik se obrega v „Taboru“ in „Narodu“ na klerikalce, ker mu ni všeč, da so pri občinskih volitvah v Ormožu dobili v naprednem Ormožu 7 odbornikov. Trdi, da so možje napredne stranke med seboj edini. Dopisniku bodi povedano, da smo si izvolili naše odbornike na pošten in časten način in ne z nasiljem in dujarjem naprednih trgovcev-milijonarjev. Glasove, ki tvorijo večino, ste priharantali z denarjem, kot nekaj vladni Muslimane. Nekdanji najhujši Nsoci — da nes liberalci — so glasovali za liberalce, dočim so bili poštejni meščani klerikalci, okrog 40 po zaslugi demokratov iz volilnega imenika, črtani. Označbo političnega lopovstva pa uporabite rajše zase. Kdo je lopov, ako ne tisti, ki je bil za časa vojne preganjan zavoljo svoje slovenske narodnosti, ali morda tisti, ki je igral vlogo švabskega špiceljna in pred sodiščem krivo pričal proti preganjanim Slovencev? Vaš liberalni pristaš Filip Horvat je leta 1916 izpovedal pred sodiščem kot priča, da je župan Franc Sterman popeval v „Klet. gostilni“ takrat prepovedano pesem „Crna zemlja naj pogrozne vsakega nemčurja“. V resnici pa je pel Sterman „Kje dom je moj“ kar je potrdilo nešteto prič, samo orožnik Krischan in njegov pomagač Horvat sta slišala „Crna zemlja“ in „Hej Slovani!“ — Gospod svetnik, se li ne bojite, da vas vaš pristaš in občinski odbornik Horvat nekega dne zatoži, da ste peli kako prepovedano nemško pesem? Kot dokaz neresnice lahko doprinesete k večjemu s tem, da porinete Horvatu pod nos akt Z 4-16 s pričevanjem Horvata proti Stermanu! Kje je potem tista zanesljivost, če priča nek do med vojsko proti Slovencev in hoče biti danes sol Jugoslavije? Drugemu ste sami nadeli naslov „staatsgefährlich“ in bi se ga radi znebili. Tretji je zanesljiv samo za občinske šume in rude. Četrta za upeljavo „Prügelpatenta“, peti in šesti se podpiseta makari samemu hudobcu za svoje milijone, verižnikov in navjalecev ceniti ne omenimo, zanesljiv je k večjemu gospod „malo dela in dosti jela“, kadar vihti paragrate po klerikalnih lrbtih. Če sedaj po volitvah ne postane nehali z ostudno gonjo proti naši stranki, vam bomo vračali milo za drago, gradiva imamo dovolj in tudi

večina ljudstva v okraju stoji za nami. Vi nas silite, da se branimo, in zatekamo „Svoji k svojim“!

Poroka. Poročil se je preteklo nedeljo, dne 8. maja, na Viču pri Ljubljani g. Janko Klasinc, doma iz Cirkevca pri Ptujju, uradnik južne železnice in predsednik viškega Orla, z gđe. Ido Hyale, predsednico viških Orlic in večletno cerkveno pevko. Poročil je ženinov brat P. Engelbert Klasinc, kaplan na Viču. Mlademu paru obilo sreče!

Oskrbnitvo hiše družbe duhovnikov Lavantinske škofije javi, da se je sezona 1921 v toplicah na Dobrni začela 1. majnika. Duhovniki, ki so člani družbe, dobijo v tej hiši prosto stanovanje; treba pa se je pravočasno oglasiti. Od 1. maja do 15. junija ter od 1. septembra do konca sezone se pri vseh topliških priložnostih dovoljuje 25% popusta. Pošta vozi iz Celja ob 8. uri zjutraj. Tudi avto bo vozil dvakrat na dan. Oskrbnik hiše bo vse storil, da bodo č. gospodje duhovniki zadovoljni. — M. Kukovič, župnik na Dobrni.

Umor. V samostojni nezbizki občini pri Sv. Emi je zadnja nedeljo zvečer Valentin Herel z vozno ročico v pijanosti ubil nekega čevljarja, ki je bil doma pri Sv. Križu pri Rog. Slatini in zapušča žene in pet nedoraslih otrok. Samostojnega ubijalca ima oblast že pod ključem.

Siromašnim tobakarjem v vednost. V najkrajšem času se bo znatno podražil tobak slabše vrste, med tem, ko bodo ostale cene finemu tobaku iste kot dosedaj. Lepe pojme poseda naša vladna policajdemokracija o gmotnem stanju nižjih slojev! Kmet in delavec osta doplačala pri priprostem tobaku, da bo lahko kolobaril najfinejši tobakni dim po starih cenah policajdemokratski milijonar. Še pri tobaku skrbijo demokratje za svoje pristaše iz višjih slojev.

Naše brodovje. Naša država ima 148 trgovskih ladij za prevažanje oseb in blaga po morju ter 21 vojnih ladij. Od teh le 6 večjih in 15 majhnih. Zelo skromne številke, kajti največji del dedščine po raihi Avstriji so pobasali Italijani in Francozi. Pripomni se še, da je od 21 naših vojnih ladij tačas 10 ladij za plovbo po morju nesposobnih, ker so grabežljivi Lahi odpeljali vse ladyske stroje in drugo opremo.

Banket za 7000 oseb so priredili Angleži dne 10. maja v Londonu v dvorani Olympia v svrhu proslave 25 letnega jubileja lista „Daily Mail“. Za mizami je sedelo: 500 literatov, umetnikov in publicistov, 250 zastopnikov knjigarnarjev, 1000 novinarjev in 3000 novinarjev in uslužbencev, ki za enkrat delujejo v obratu. Skupna dolgotost miz je znašala 2 kilometra, streglo je 950 natakarjev. Banketu je predsedoval lord Northcliffe, današnji lastnik lista „Daily Mail“ tiskajo dnevno v enem milijonu izvodov.

Za dijaško kuhinjo. Na gostiji Geč-Bizjak pri Sv. Marjeti niže Ptujja so darovali gostje za dijaško kuhinjo v Mariboru 104 K in v Ptujju 104 K. Hvala!

Iz celjskega okrožja.

Nov oznanjevalec samostojne vere. V drugič so zborovali samostojneži v Grižah, toda tudi v drugič brez Drogenika. Da bi kdo ne rekel, grižki samostojneži znajo samo kimati, zato je govoril napredno slabostojni učitelj Razpotnik. Lomi je kopje za kancelparagraf, napadal je duhovniško vero in se ogreval za čisto vero. Kakšna je ta čista vera, nam najbolje kaže Razpotnik sam ki se ob ne deljah izogiba cerkve, kakor h... križja. Ljudem pravi, da je človek postal sam od sebe, otroke uči, naj ne hodijo v cerkev, ker to nič ne kaže, tistim pa, ki se smeji njegovim budalostim, grozi, da jih bo obesil. Takšna je torej Razpotnikova čista vera. Ta čista vera je popolnoma enaka pasji veri, kakor ip je učil samostojnež Schnuderl. Mi pa pravimo tole: Ako ima Samostojna take voditelje, kakor sta samostojneža Razpotnik in Schnuderl, ki učita čisto pasjo vero, potem bo šla Samostojna rakom žvižgat, kakor je šla niena mati JDS. Uspehi Razpotnikovega delovanja so se namreč že pokazali pri zadnjih

občinskih volitvah. Napredni slabo-stojnejši so nazadovani za 13 glasov, naša SLS pa je napredovala za 16 glasov.

e Občina Kokarje pri Rečici je prešla po dolgih letih nazaj v tabor Ljudske stranke, ki je edina postavila svojo listo. Boj se je vršil med „malimi“ in „velikimi“. Zmagali so mali. Gospod občinski tajnik in birt Staut, p. d. Pokler, sta hotela stopniti, pa so jima vsi pametni Kokarčani pokazali fige. Birt Pokler, ki je enkrat zelen samostojnež, enkrat rdeč kot ljubenski Podpečan, si briše tovst obraz in se bije po širokem čelu in trebuhu: „Češ, toliko podplatov sem raztrgal, ko sem okol letal in farbal, zdaj se pa župan ne bom, o jej, o joj! jaz n-č!“

e Iz Kokarj pri Rečici nam poročajo: Ali je res, da je g. občinski tajnik nagovarjal nekega navdušenega „Naprejočca“, naj pridajo agitira za socialdemokrate, da bodo zmagali pri občinskih volitvah? Gospod iz Gorice si je pač mislil: Dejal si prijatelje, da ostaneš občinski tajnik, naj zmagata katera že bode stranka, male se je zaračunal mož, čeravno podučuje v šoli računstvo. Tudi pri volitvah v konstituanto se je bil zaračunal. Z najlepšimi barvanji, bleščecimi se kot mavrica, je narisal na tablo veliko škrinjjo z napisom: „JDS in pod njo napisal: „edino zveličar“ na“. Ha, ha, hal od pametnega do smešnega je le en korak! Mož, ki hoče postati celo šolski nadzornik, mora imeti pač več soli v glavi. Pa brez zamere!

d Nepotrebna zmaga v Ljubnem v Savinjski dolini. Pri občinskih volitvah so zmagali socialdemokrati. Penzionirani avstrijski žandar Podpečan je izgubil še zadnji šop las, tako je letal po občini in farbal in zapeljeval hribovce. Hribovci, ki ne znajo brati, so se dali žalobog premetiti. Vsem Ljubljencem, ki so volili z rdečo stranko, p. d. stranko surovežev, rečemo: sramota za vas!

e V občini Mozirje trg in Mozirje okolica sta bili po dve listi, a nobena ni nosila imena katere stranke. Pri sestavi so igralo veliko ulogo krajevne razmere in osebnosti. Mi smo z izidom lahko zadovoljni: v trgu jih je od 122 volilcev volilo 113, v okolici od 507 samo 197; naših somišljenikov je med odborniki v trgu 2 (vseh 16), v okolici 20 (vseh 24); drugi so večinoma omahljivi.

e Javna pohvala. Rečičani nam pišejo: Javno moramo pohvaliti našega vrlega pristaša, posestnika v Dol Suti, Matježa Bider, katerega je pek Faganel podpisal na socialdemokratsko listo brez njegove vednosti. Odločno je izjavil, da si ne pusti smešiti svojega dobrega imena v stranki „šnopsarjev“. Na njegovo izjavo je policijska oblast razveljavila še štiri druge „ponarejene“ podpise. Vsi pravi Rečičani so tako vrli in zavedni v vsakem oziru, le oni spravljajo Rečico ob slabo ime, ki so se sem pritepli (pek Faganel!), ali katere je pokvarila Amerika! Zato le proč od nas s pritepeni, „Amerikanci“ pa se že enkrat znan tujte!

e Na slovo celjskega državnega

pravdnštva. Iz Rečice ob Savinji. Državno pravdnštvo v Celju opozarjamo na našega peka Faganela, ki je ponarejal podpise volilcev. Politična goljufija se naj ostro kaznuje!

e Peki, pozor! Takoj se sprejme na Rečico v Savinjsko dolino pek, ki bo pekel kruh tudi za klerikalce. Pekarija s stanovanjem se odda pri g. Turnšku, trgovcu na Rečici; Ponudbe se naj naslovijo: Kmetijsko društvo, Rečica v Sav. dol.

e Instaliran je bil na župniji Sv. Frančišek v Savinjski dolini 1. maja novi g. župnik Vogrince. Bog nam ga obrani dolgo let! (Opomba uredništva: Blagega gospoda privoščimo dobrim Ksaverijancem, ki so biser G. Savinjske doline. Le vedno tako vrli ostani- nite!)

d Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb za celjski sodni okraj je lansko leto razširilo delokrog in prevzelo posle državne krajevna zaščite za deca. Namen ji je: pobrigati se za one zapuščene, zanemarjene, izprijene, osirotele in pohabljenе otroke celjskega sodnega okraja, ki se dosedaj navadno nihče ni zauja zmenil, ki po dosedanjih skušnjah postanejo, ko odrastejo prava nadloga za človeško družbo, ki bi pa se jih lahko rešilo, ko bi kdo pravočasno poskrbel zanje. — Odbor je v tekočem letu izvršil državno pomožno akcijo za obleko in obuvanje. Pri tem je bilo razdeljenih 200 m sukna, 230 parov čevljev, 500 parov nogavic. Na državnih podporah se je razdelilo 25.000 K. Odbor ima sicer zavest, da je izpolnil v danil razmerah svojo dolžnost, vendar se s tem ne zadovoljuje, temveč si stavi velike cilje za bodočnost. Dosedaj je drž. zaščito podpirala skoro izključno država. Treba pa bo poslati delavnih in požrtvovalnih zapornikov, da se naš delokrog raztegne na ves celjski sodni okraj, kateremu je namenjen. Potem se pa tudi denarna sredstva morejo sorazmerno dvignati, ne le posamezniki, tudi občine bodo morale priti do prepričanja, da je le v njen prid če takšno delovanje podpirajo in denarni zavodi se bodo pri razdeljevanju čistih dobičkov morali tudi vedno bolj sponajati slovenske zanemarjene mladine. Javnost se mora zavedati svojih dolžnosti, ne sme pripustiti, da bi naša družba, ki se briga za zanemarjene otroke, postalo samo tak zapuščeno otok. Ministrstvo za socialno skrb želi, da se 5. junija t. l. vrši dežji dan po celi Sloveniji, kot občina manifestacija narodne ljubezni in pozornosti proti dečji. Dežji dan naj vsacega državljanja opomni deca in mu nakloni denarno podporo. — Odbor je sklenil, da se 5. junija vrši cvetlični dan v korist društva in prosimo, da se vsakdo odzove po svoji moči naši orošnji.

e Gornjegrajsko dramaščno društvo priredi veseligr „Gostilna na Skarpi“, s spretnim sodelovanjem g. Kocbeka, nadučitelja v začasnem pokolu in njegovih JDSarskih tovarišev. Čisti dobiček je namenjen za razširjanje planinske Kocbekove kočice, ki se otvori že majnika z burko: Koroška kri, — vroča kri, zato ne sfali! —

Tudi več postelj bo treba nabaviti za kočice, ker se oglašajo za bolj veliko število izletnikov in izletnic. Slovensko planinsko društvo vidno procvita.

Iz Maribora.

d Demokrati in volilna pravica v Mariboru. Demokratom silno smrdi stališče Slovenske ljudske stranke, da se morajo za event. nove volitve v Mariboru sestaviti novi volilni imeniki, po katerih morajo dobiti vsi jugoslovanski državljani volilno pravico. Dr. Serbec skuša v „Taboru“ pledirati tako, kakor da bi „SLS se s tem svojim stališčem postavila na stran Nemcev. To je prazen bav-bav. Ali g. demokratom ni znano, da v Mariboru okoli 600 do 800 Slovanov ni bilo vpisanih v volilni imenik? Samo pristašev SLS (Slovencev) ni bilo nad 250 v imeniku. Zahteva naše stranke je, da se morajo za bodoče volitve sestaviti volilni imeniki zelo natančno. Vsak, kdor je naš državljan, biva za hlevano dobo v Mariboru mora dobiti volilno pravico. Če je vpisan vsak de mokrat, mora biti vpisan tudi vsak drugi. Ali pa morda mislite g. dr. Serbec in vi „Taboriti“, da so demokrati „nadiudje“, ali celo nekaj višjega? Kaj boste slepomišliti! Propadli ste in propadli boste še huje. Cel Maribor vas obsoja. Vaša korupcija in nasilje, ki jo uganjate pri stanovanjski komisiji in pri mestni hranilnici je znana vsem treznomiselnim mariborčanom. In vaše „gospodarstvo“ v mestnem gospodarskem uradu pod Pfeiferjem in Soštaričem! Ali mislite, da imajo Mariborčani zavezane oči in ne vedo, od kod imata Pfeifer svoje sedanje premoženje in Soštarič svoje milijone? Demokrati se bojte volitev, ker veste predobro, da bo Maribor korenito obračunal z vami.

d Predavanje SKSZ v Splavarski ulici bodo v petek ob 8. uri zvečer. Predava prof. Vesenjak. Po predavanju debata. Pridite.

I. planinski sestanek se vrši v petek, dne 20. maja, ob 8. uri zvečer, v kmečki sobi Narodnega doma v Mariboru. Poroča delegat Mariborske podružnice Slov. plan. društva o ustanovitvi „Slovenskega planinskega sveta“, katero zborovanje se je vršilo na binkoštno nedeljo v Ljubljani v navzočnosti zastopnikov iz Čehoslovaške, Hrvaške in Srbije. Kot druga točka je na programu ustanovitev kluba amater-fotografov Mariborske podružnice SPD. — Ta sestanek je zelo važen, zato vabi vse članice in člane k polnoštevilni udeležbi — odbor.

d Oficirska zabava. Oficirski zbor mariborske garnizije priredi dne 26. t. m. v vrtu vojne realke veliko vrtno veselico z obilnim sporedom. Pričetek zabave ob 5. uri popoldne. Vstopnina 3 dinarje.

d Mestno kopališče ostane do preklica 4 dni na teden odprto v sredo, četrtek in petek od 9. ure do 18. v sobotah do 20. ure. Kadna kopalnica je v omenjenih dneh vsom stran kam dostopna. Parna kopalnica je ob petkih ves dan za ženske, ostale dni pa za moške. Občinstvo se naproša, da

se poslužuje kopalni več ko je mogoče tudi v sredah, četrtek in petkih, kaj ti ob sobotah se bo več upoštevalo delavno ljudstvo. V kopalnišča bo gostom na razpolago brivec, maser, maserka in okulist.

Dopisi.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Na „Taborov“ dopis od 11. t. ru. odgovarjamo: Za klerikalce se je zato tako vneto agitiralo, ker si žele: 1. Šmarječki občani pravičnega, nepristranskega občinskega predstojnika, kar pa g. Jos. Kramberger ni, ker je dal kot gerent znanemu zapravljivcu Irgoliču neresnično spričevalo. 2. Ker je znani učitelj Mirko Vauda Krambergerjev svetovalec. Vauda namreč nima snažnih rok v vojaških podpornih zadevah in pod Vaudovim vplivom je odprla prejšnja pošta rekomandirano pismo. Še omenimo, da pisalca „Taborovega“ članka poznamo po njegovi neslovniški slovensčini. Smešno pač je, da nas taki ljudje, ki imajo dezertarje v Nemški Avstriji, dolže hujškanja proti državi! G. Kramberger, gerent štev. 2, pokličite svojega sina Feliksa Krambergerja iz Nemške Avstrije v jugoslov. armijo; šele potem boš dober državljan! Ločeno od tega še javljamo občinstvu, da težijo nove stranke Vauda radi oškodovanja pri vojaških podporah in sicer: Farazin Lovrenca za 1597 K, Gračičnik Marjeta za 1201 K ter Kurnik Jožef za 516 K. Naznanjamo tudi občinstvu in oblastim, da Vauda ni oškodoval samo privatnih strank, ampak tudi državo in sicer v slučaju Kurnik Elize, Pavalec Julijane in Farazin Lovrenca. Prepričani smo, da bo državno pravdnštvo v Vaudovi zadevi postopalo nepristransko, da si ohrani svoj ugled kot nepristranska in pravosodna državna institucija, ker sicer nam je odprt pot tudi v Belgrad. Kadar pa želi takozvana pristna slovenska šmarječka gospoda več, se le naj spet oglasi!

Novije.

Pri zadnji seji konstituante so debatirali o nazivu naše države. Muslimani so se izrekli za ime Jugoslavija, ravnotako tudi jugoslovanski klub in zemljoradniki.

Z ozirom na zmago decentralističnih strank pri občinskih volitvah je interpeliral dr. Korošec Pašiča: 1. Ali mu je znan izid občinskih volitev v Sloveniji? 2. Ali namerava spremeniti z ozirom na izid občinskih volitev ljubljansko vlado? 3. Ali hoče z ozirom na slovenske občinske volitve urediti državo na temelju avtonomije? Dr. Korošec je v spomenici na Pašiča tudi konstatiral, da je dobila SLS pri občinskih volitvah absolutno večino 70%, ostalo pa so dobile decentralistične stranke.

Komunistični poslanci so posetili včeraj, dne 17. t. m. ministrskega predsednika Pašiča ter mu izročili posebno spomenico glede sovanja delavskih sindikatov ter komunističnih organizacij. Odgovor na to

Sv. Anton v Slovenskih goricah.

Imena sicer ne zvemo, pa je bržčas isti, ki se je l. 1599 ovekovečil na župnišču: „G. K.“ Ker je bil sekovski škof patron Sv. Benedikta in s tem tudi Sv. Antonija, se je prvotno razmerje med benedičkim župnikom in njegovim vikarjem pri Sv. Antoniju kmalu izbrisalo; le prepri radi že omenjenega vina so trajali okoli sto let. Naš zgodovinar župnik Zemljič sklepa iz matičnih podatkov Sv. Lovrenca v Slov. gor., kjer je našel, da se Sv. Antonij imenuje l. 1625. „vicaria“, l. 1630. pa „parochia“, da se med l. 1626 in 1630 tukaj župnija pričela, kar pa za zgodovino naša župnije nima dejanskega pomena.

Župnikovi dohodki pri Sv. Antoniju niso bili kaj dobri. Tudi del župnije, posebno Brengovčan, ni bil svojim župnikom posebno naklujen. Potem pa še prepri s Sv. Benediktom: vse to je povzročilo, da so se župniki v 17. stoletju radi ali neradi pogosto menjali.

Cerkveni patron ali zaščitnik naše cerkve je sv. Anton puščavnik, ali bržčas v 18. stoletju ali kdaj je bil nek slikar naloga, naj novega sv.

Antonja naslika, pa se mu bržčas ni povedalo kakega, in napravil jim je Antona Padovanskega. Saj na ta način razumemo Zemljičevo ogorčenje nad oltarno sliko, katero je neki škof Roman Sebastijan določil za Janeza Nepomučana, in ko so si farani dali novo sliko napraviti, je ista bila podobna sv. Frančišku. Je-li to slika dal popraviti Zemljič, ali jo je pustil, nam sam ne pove. Sedanja lepi kip sv. Antona iz l. 1873 je bržčas delo znanega graškega kiparja Gschela. ki je v istem času tudi druge kipe za našo cerkev preskrbel. Ta kip je znani originalni pridigar p. Celestin od Sv. Trojice porabil nekoč za pridigo, o kateri se še danes govori. Po prebranem sv. evangeliju se ozre na oltar in ga začne z začudenjem motriti. Da bi bolje videl, obsenči si oči z rokami in potem začne: „Kaj? — Kaj vidim? Antonjevcani imate svinjo na oltarju? Je tudi prav! Veste, kaj pomeni svinja? Svinja pomeni greh — zato vam hočem danes govoriti o grehu —“. Itd.

V zadnji tretjini devetnajstega stoletja se je jako mnogo storilo za našo cerkev. Župnik Jurij Kosterwein je dal l. 1856 zvonik dvigniti za tri me-

tre. Rojen v Zavrču 16. aprila 1799 je tukaj župnikoval od 1. julija 1844 do svoje smrti dne 7. marca 1864. O njem pripovedujejo ljudje, da se je nekaj pisal za „Hudiča.“ Ker pa je to ime za duhovnika vendar nekaj čudno, si je izvolil novo ime „Kosterwein“. Reč je seveda malo drugačna. Ime Kosterwein je dobil po svojem očetu, a pri hiši, kjer je bil Kosterwein rojen, se pravi še dandanes „pri Hudiču“. Antonjevcani pa, ki so nekaj o tem slišali, so si zvezo obeh imen nekoliko bolj romantično razlagali.

Kosterweinov naslednik pri Sv. Antonju je bil Franc Klobasa, rojen Bišantec (rojen 17. nov. 1820), ki je tu kaj župnikoval od 1. septembra 1864 do 1. decembra 1887, na kar je stopil v pokoj in umrl pri sv. Juriju ob Ščavnici 7. marca 1891. Tudi župnik Klobasa, posebni prijatelj že imenovane g. Celestina, je bil original, kakšnih je prej več bilo, in marsikatera zabavna prislovica še je med ljudstvom znana. Jako mnogo je storil za svojo župnijsko cerkev in za župnijo. L. 1865 do 1867 so sezidali novo šolo z enim nadstropjem; l. 1865 se je povečala kapela sv. Jožefa za tri sežnje

in l. 1873 v njo postavil nov oltar. Tega zadnjega leta je dal župnik na praviti nov gotiški glavni oltar svetega Antona pri svetotrojškem mizarju Potočniku za 1380 goldinarjev. Novo soho sv. Marije (1874) in sv. Alojzija (1875) je izdelal graški kipar Gschiel, l. 1879. pa mizar Potočnik nove gotiške stole. Tudi pokopališče je dobilo nov kip.

Pri Klobasovem nasledniku Antonu Vrazu (rojen pri Sv. Rupertu v Slov. gor. 4. junija 1846, umrl kot župnik pri Sv. Antonju 23. sept. 1913) je dobila naša cerkev dve lepi podobi. Prvo, Zveličarja na Oljski gori, je slikal J. Brolo v Gemoni in je prišla v cerkev dne 3. aprila l. 1897. Za njo je volil župnik v Kapelah pri Brezicah, domačin Andrej Repič, 300 gl. leta 1903 pa so tretjeredniki omislili lepo sliko sv. Frančiška Ser. Prva je na desni, druga na levi strani glavnega oltarja.

Najbolj žalostno usodo so imeli nov l. 1913 nabavljeni zvonovi. Cez štiri leta jih je namreč že povzročila svetovna vojska; le eden je smel ostati v zvoniku in ta še danes tam sameva sam!

To je kratka in površna zgodovina

spomenico bo odločilen za bodočo taktiko komunistov, ki bodo izvajali ali najhujšo obstrukcijo, ali pa ne bodo več v konstituentni sodelovalni.

Volitve v neodrešeni do movini in v Italiji so končane, izidi leže pred nami. V Trstu so izvoljeni: 3 fašisti (Banelli, Giunta, Suvich) in 1 komunist (Bombacci). V Istri so izvoljeni: 1 Jugoslovan, 4 fašisti, 6. mandat še ni dodeljen. Na Gorškem so izvoljeni: 3 Jugoslavlani, 1 komunist, 5. mandat še ni dodeljen nobeni stranki. Od 15 poslanskih mest v Julijski Benečiji so Slovenci in Hrvati kljub nesramnemu divjanju fašistov vendarle dobili 4 mandate.

Korianty je brzojavil medzvezniški komisiji, da so vsi isti pripravljene se umakniti in prekriti z Nemci sovražnosti. Ozemlje, ki ga zapuste Poljaki, naj zasedejo ententerji, da ne bo poljsko prebivalstvo izpostavljeno nemški maščevalnosti.

Spomladanska konjska dirka v Mariboru.

Za Konjsko dirko dne 15. in 16. m. na Tezni pri Mariboru je vladalo veliko zanimanje. Prijavljenih je bilo 44 najboljših konj-dirkačev iz Slovenije in Hrvatske. Prvi dan je bil zmagovalce Mariborčan g. Franc Filipič, ki je pri vseh dirkah dobil prvo mesto. Za zmagovalca je to tembolj častno, ker je moral tekrovati z najhujšimi dirkači iz Slovenije in Hrvatske. Občinstvo je Filipiča kot zmagovalca pozdravljalo burno s ploskanjem in vsikavanjem. Drugi dan dirke sreča Maska slika Sv. Antonija v Slov. gor. Ako prideš kedaj v bližino in imaš nekoliko časa, pohiti tje. Cerkev sam ti sicer ne bo nič posebnega nudila, a zavzel se bodeš čez krasni razgled, kakoršnega ne vživša kmalu na tako nizki točki. A ker nudi tako obširni razgled, se vidi tudi od vseh strani. Idi od nemške Kalvarije malo gori čez „Vorderberg“ — slovenskega imena ne vem; bržčas bi najprimernejše bilo „Brdo“ — na Rački vrh tam je že vidiš na vzhodnem obzorju. Od počehovskega križa nad Girstmayerjevim vinogradom seveda, tudi, kjer imaš pred seboj skoraj cele srednje Slovenske gorice. Višjih točk pa v mariborski okolici ni več treba navajati.

M. Ljubša.

riborčanom ni bila več naklonjena. — Prvo darilo pri ljubljanski dirki je dobil lastnik žrebčarne Turniš pri Turnju, obe prvi darili Feniks-dirke pa znani muropoljski dirkač M. Filipič iz Staronovevasi pri Ljutomeru. Prveastvo pri Mariborski dirki je dobil graščak iz Turniša. Zelo fino je tekmoval z njim mariborski g. Filipič s krasnim črncem g. Welle-ta. Lepo zmago nad grofom Jankovičem in tremi drugimi nevarnimi tekmeči je priboril g. Bunderl iz Veržeja pri dvoprežni Tezenski dirki. Njegova Fareka in Hericeva Salva ste kar plavali pred tekmeči. V zadnji takozvani Jugoslovanski dirki je dobil prvenstvo hrvatski grof Jankovič iz Cabune. Zelo drzno ga je zasledoval zopet Mariborčan g. Filipič. — Čestitamo slovenskim dirkačem iz Maribora in Murskega polja k sijajni uspehom. Obenem pa moramo tudi priznati, da sta grof Jankovič in g. Lipitt, lastnik turniške žrebčarne s svojimi izbornimi konji-dirkači vzbujala pozornost ter sta kakor vsako leto mnogo pripomogla k velikemu uspehu dirke. Vodstvo dirke je bilo v rokah barona pl. Rosmanitha st.

Podrobni izid dirke:

V nedeljo, dne 15. maja:
I. vožnja: Pachnerjevo darilo: 1. Heat. Prvo darilo „Sarajevo“, 6letni ogrski rjavi žrebec, lastnik g. Franc Filipič, Maribor. Dištanca 1770 m, 2. vožnja. Čas 2:53. Drugo darilo „Firlifanz“, 4letni jugoslov. črni žrebec g. R. Welle iz Krčevine. Dištanca 1790 m. Čas 2:53.5. Tretje darilo „Gyapa“, 9letni ogrski rjavi konj, g. Jos. Kirbiš, Maribor. Dištanca 1840 m. Čas 2:57. Četrto darilo „Notabene“, 4letni jugoslov. rjavi žrebec žrebčarne Turniš. Dištanca 1740 m. Čas 2:57.2.
II. vožnja: Amateur-vožnja. Skobernetovo darilo. Prvo darilo „Gamas“, 7letni ogrski rjavi žrebec g. Filipiča, Maribor. Dištanca 2150 m. Čas 3:38. Drugo darilo „Lisette“, 5letna jugoslovanska temnorjava kobilica F. König, Celje. Dištanca 2040 m, čas 3:43. Tretje darilo „Brünhilde“, 7letna avstrijska lisasta kobilica žrebčarne Turniš. Dištanca 2130 m, čas 3:46. Četrto darilo „Tegethoff“, 7letni avstrijski rjavi žrebec A. Donner, Zagreb. Dištanca 2130 m, čas 4:01. Peto darilo Honved, 6letni avstrijski rjavi žrebec R. Welle, Krčevina. Dištanca 2350 m, čas 4:09.
III. vožnja. Pachnerjevo darilo:

2 Heat. Prvo darilo „Sarajevo“ 6letni ogrski rjavi žrebec, F. Filipič, Maribor. Dištanca 1770 m, čas 2:46. Drugo darilo „Notabene“, dištanca 1740 m čas 2:46.5. Tretje darilo „Firlifanz“, R. Welle, Maribor. Dištanca 1790 m, čas 2:52. Četrto darilo „Lord Jubilar“, 5letni avstrijski rjavi konj, F. Fünck, Zagreb. Dištanca 1820 m, čas 2:52.5.

IV. vožnja (Ljutomerska). Častno darilo deželne vlade. Prvo darilo „Pina“, 6letna jugoslov. svetlorjava kobilica, lastnik M. Filipič, Staranovavas na Murskem polju. Dištanca 2100 m, čas 3:46. Drugo darilo „Nigra“, šestletna jugoslov. črna kobilica, g. Alojzij Slavič, Banovci. Dištanca 2080 m, čas 3:47. Tretje darilo „Pavlina“, 6letna, jugoslov. rjava kobilica, Anton Slavič, Grabe. Dištanca 1900 m, čas 3:53. Četrto darilo „Fareda“, 5letna jugoslov. temnorjava kobilica, Bunderl, Veržeja. Dištanca 2020 m, čas 3:53.5. Peto darilo „Danko“, 4letni jugoslov. rjavi žrebec, M. Slavič, Ključaroveci. Dištanca 2100 m, čas 3:57.

V. vožnja. Pachnerjevo darilo: 3. Heat. Prvo darilo „Sarajevo“, drugo „Firlifanz“, tretje „Notabene“, četrto „Gyapa“, peto „Lord Jubilar“.

VI. vožnja: Amateur dvoprežno, darilo viteza Rosmanita. Prvo darilo „Gamas“, Sarajevo, Filipič, Maribor. Dištanca 2970 m, čas 5:18. Drugo darilo „Jablalo“, „Tip Top“, lastnik grof Jankovič, Cabuna. Dištanca 3000 m, čas 5:22. Tretje darilo „Katica“, „Gyapa“ (Rosenberg-Kirbiš). Dištanca 3300 m, čas 5:41. Četrto darilo „Brünhilde“, „Riza“ (Turniš). Dištanca 2940 m, čas 5:43.

Vsa prva darila je razun v Ljutomerski vožnji dobil g. Filipič iz Maribora, dasiravno je imel hude tekmece iz Hrvatske. G. Filipič je dosegel s tem prvenstvo glede konjske dirke v Sloveniji.

V ponedeljek, 16. maja.

VII. vožnja: Častno darilo dirkaškega društva. Prvo darilo „Sedil-Bar“ (Turniš), Dištanca 2550 m, čas 4:00. Drugo darilo „Lord Jubilar“ 2420 m, čas 4:01. Tretje darilo „Mackensen“ (Kirbiš, Maribor), Dištanca 2590 m, čas 4:04. Četrto darilo „Egga“ 6 letna jugoslov. lisasta kobilica (grof Jankovič), Dištanca 2390 m, čas 4:10. Peto darilo „Honved“ (R. Welle, Maribor), Dištanca 2590. čas 4:11.5.

VIII. vožnja. Feniks dirka. Častno darilo g. Bernharda (dirkačo samo

muropoljski konji). Prvo darilo „Pina“ (Filipič, Staranovavas). Dištanca 2140 m, čas 3:40. Drugo darilo „Fareda“ 7 letna jugoslov. temnorjava kobilica (M. Filipič, Staranovavas). Dištanca 2080 m, čas 3:44. Tretje darilo „Gigra“ (Al. Slavič, Banovci), Dištanca 2100 m, čas 3:44.2. Četrto darilo „Salva“ 5 letna jugoslov. svetlorjava kobilica, (T. Herič, Boreca). Dištanca 1920 m, čas 3:46. Peto darilo „Dan-Gigra“ (Al. Slavič, Banovci), Dištanca 2100 m, čas 3:50. Šesto darilo „Varna“, 6 letna jugoslov. rjava kobilica, (J. Zajdela, Berkovci). Dištanca 1920 m, čas 3:54.

IX. vožnja. Mariborska dirka. Častno darilo deželne vlade. Prvo darilo „Notabene“, Dištanca 1980 m, čas 3:13. Drugo darilo „Firlifanz“ (R. Welle), Dištanca 2160 m čas 3:20. Tretje darilo „Lord Jubilar“, Dištanca 2120 m, čas 3:25. Četrto darilo „Bismark“, (lastnik St. Zraunjoš, Zagreb), Dištanca 1960 m, čas 3:44. Peto darilo „Tegethoff“, Dištanca 1980 m, čas 3:56.

X. vožnja. Tezenska dirka. Častno darilo Rozmanit. Dvoprežno dirkanje. Prvo darilo „Fareda“, „Salva“ (vozil Muropoljec Bunderl iz Veržeja), Dištanca 2400 m, čas 4:41. Drugo darilo „Jopič“, „Albana“, lastnik vitez Rosmanit (vozil Rosmanit mi.). Dištanca 2480 m, čas 4:47. Tretje darilo „Egga“, „Sava“, lastnik in voznik grof Jankovič, Dištanca 2740 m, čas 4:58. Četrto darilo „Danko“, „Nigra“ (M. Slavič, Ključaroveci). Dištanca 2580 m, čas 5:11.

XI. vožnja. Jugoslovanska dirka. Častno darilo g. J. Rosenberg. Dvoprežno dirkanje amaterjev. Prvo darilo „Zaplalo“, „Tip Top“ (grof Jankovič), Dištanca 2960 m, čas 5:10. Drugo darilo „Gamas“, „Sarajevo“, lastnik in voznik F. Filipič, Maribor. Dištanca 3120 m, čas 5:22. Tretje darilo „Katica“, „Gyapa“, voznik Josip Kirbiš, Maribor. Dištanca 3120 m, čas 5:25. Četrto darilo „Duocenta“, „Brünhilde“ (Turniš), Dištanca 3020, čas 5:41.

Občinstvo je posebno burno pozdravilo uspeh Muropoljca Bunderla iz Veržeja, ki je v dvoprežni dirki premagal vse svoje tekmece. Junaki celotne mariborske dvodneve dirke so: I. Fr. Filipič iz Maribora, II. M. Filipič in III. J. Bunderl iz Murskega polja. Slovenskim konjerejcem k velikemu uspehu iskreno čestitamo.

Portland cement

zanesljivo pravi, najfinejši karbolinej in ter za strihanje lesa po tovarniških cenah, samo v veletrgovini

Ivo Andrašič Maribor
2-3 Vodnikov trg 4. 251

Pozor posestniki vinogradov!

Za škropljenje! Zagorsko apno posebno lepo, galica prava 99 odstotna, žveplo rimsko, fino, vse ravnokar došlo v veletrgovini

Ivo Andrašič Maribor
2-3 Vodnikov trg 4. 252

Starorenomirana tvrčka

Alojzij Zoratti

cerkveni pozlatar, specialist v restavriranju oltarjev, kipov, umetnin itd. se priporoča čč. duhovščini za naročila. Mojestersko delo. Zmerne cene. Skladišča poljskih križev in 2-10s razpel. 254

MARIBOR, Strossmayerjeva 3.
Dimnikar za okraj Ormož se lahko naseli v Ormožu ali okolici. Dober obstoj zasiguran. Naslov v upravi. 265

Ceno kupite moške hlače dobre kron 120.—, 190.—, 230.—, moške spodnje hlače K 80.— in 88.—, srajce pisana ali bela K 120.—, 145.—, 170.—, hlačovina 126 cm široka 1 m K 70.— do 148.—, plavotisk, lep, 1 m K 40.—, 45.—, 48.—, oksford, dober 1 m K 40.—, 46.—, rujavo platno 1 m 34.— do 40.—, sifoni, fini 1 m K 42.— do 50.—, predpasniki za ženske K 58.—, 66.—, 72.—, 85.—, glavni robci, lepi 1 K 30.—, 36.—, 42.—, konjske strange 1 par K 24.—, 30.—, 38.—, 44.—, uzde navadne in pletene K 15.—, 17.—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; dežni-gumi plašč, angleški kron 1120.—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130.— do 145.—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavnike in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

URE vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Kupujem srebrne kronke, dvekrone nove, srebrne goldinarje itd. 10-10

Jan Ignacij, Maribor, Grajski trg (v gradu).

JULIO MEINL D. D.
KAVA ČAJ KAKAO.
13-138
Središnjica: ZAGREB.
Podružnice:
ZAGREB, Duga ulica 6.
LIUBLJANA, Aleksandrova cesta 1.
MARIBOR, Gosposka ulica 7.
PECUH, Kraljevska ulica 19. 110

Prevzete gostilne „Pri črnem orlu“ v Mariboru, Grajski trg.
Usojam si vljudno naznaniti, da sem prevzel staro in dobro znano gostilno „Pri črnem Orlu“, kjer bo dem točil samo pristna Ljutomerska vina lanskega pridelka. Tudi z mojo izborno kuhinjo in z udobnimi prenočišči bodo moji gostje popolnoma zadovoljni. Z najodličnejšim spoštovanjem
Franč Zemljič. 264

Naznanilo.
Ker se množe slučajji, da si puste stranke napraviti hišne inštalacije od objekta, ki k temu ni upravičeno, opozarja Mestno električno podjetje ponovno vse stranke, ki si žele vpeljati električne naprave, da se iste priključijo na omrežje mesta Maribor le tedaj, če so zgrajene in prijavljene od Mestnega električnega podjetja oziroma od njega koncesioniranih in od istega v to pooblaščenih tvrdk.
Da obvarujemo stanovalce škode navajamo v naslednjem, na izvrševanje inštalacij pooblaščen tvrdke:
Saks & Tratnik, Slovenska ulica 20.
Družba za električno industrijo, Jurčičeva ul. 8.
Melistroja, Gosposka ulica 8.
Inštalacijsko podjetje J. Bortič, Tržaška cesta 1.
Alojzij Dadieu, Aleksandrova cesta 1. 263

Primarij dr. Hugon Robič
mnogoletni asistent univerzitetne klinike za kožne in spolne bolezni prof. dr. Matzenauerja v Grazu, ordinira v Mariboru, Prešernova ulica 2/II, od (2.) 14. do (4.) 16. ure. 261

Galanterijo
razno drobnarijo, toaletne predmete, pleteno pohištvo, in razne pletarske izdelke priporočata na debelo na drobno
BALOH & ROSINA: MARIBOR
Grajski trg 3. 262

RUŠKA KOČA
pri Sv. Anehu na Pohorju, 1250 m, pošta in železniška postaja Ruše
Planinsko letovišče v krasni legi
Mrzle in tople kopeli
Izprehodi po gozdu
Oskrba od 1. maja do 15. oktobra
Poštna sveža trikrat na teden